

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ, ДОВКІЛЛЯ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКСПЕРТИЗИ СОРТІВ РОСЛИН
УІЕСР**

вул. Горіхуватський шлях, 15, Київ, 03041, тел.0 (44) 290 40 45,
e-mail: sops@i.ua, web: sops.gov.ua,
код ЄДРПОУ: 00488332

Н А К А З

«02» лютого 2026 року

Київ

№ 31-ОД

Про затвердження Звіту про виконання Плану заходів Українського інституту експертизи сортів рослин за 2025 рік

Відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Річного плану діяльності Українського інституту експертизи сортів рослин на 2025 рік» від 23.12.2024 № 4384 та за погодженням Вченої ради Українського інституту експертизи сортів рослин (далі – УІЕСР) (протокол від 29.01.2026 № 1)

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Звіт про виконання Плану заходів УІЕСР за 2025 рік (Додаток).
2. Відділу кадрів і діловодства (Ткачук І. М.) довести наказ до відома заступників директора, керівників структурних підрозділів УІЕСР та його філій, відповідальних виконавців засобами автоматизованої системи контролю обігу документів (АСКОД).
3. Відділу науково-організаційної роботи (Ковальчук Є. С.) забезпечити розміщення наказу та Звіту про виконання Плану заходів УІЕСР за 2025 рік на сайті УІЕСР.
4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника директора з наукової роботи Присяжнюк Л.М.

Директор

підпис наявний

Сергій МЕЛЬНИК

Додаток
до наказу Українського інституту
експертизи сортів рослин
від «02» лютого 2026 р. № 31-ОД

**Звіт про виконання
Плану заходів Українського інституту експертизи сортів рослин
за 2025 рік**

Відповідно до Плану заходів Українського інституту експертизи сортів рослин (далі – УІЕСР) на 2025 рік, затвердженого наказом УІЕСР від 25.12.2024 № 590-ОД (зі змінами, затвердженими наказами УІЕСР від 12.03.2025 № 107-ОД та від 25.04.2025 № 180-ОД) планувалось організувати та провести наступні заходи:

- 1) підготовка до акредитації (оцінка на місці та спостереження) відповідно до «Програми щодо нагляду та повторної оцінки випробувальної лабораторії, акредитованої на відповідність вимогам ДСТУ ISO/IEC 17025: 2019» лабораторії молекулярно-генетичного аналізу;
- 2) проведення внутрішнього навчання для працівників філій УІЕСР у формі вебінарів з підсумковою оцінкою знань;
- 3) атестація наукових працівників УІЕСР та його філій;
- 4) підготовка до повторної акредитації (оцінка на місці та спостереження) відповідно до «Програми щодо нагляду та повторної оцінки випробувальної лабораторії, акредитованої на відповідність вимогам ДСТУ ISO/IEC 17025: 2019» лабораторії показників якості сортів рослин;
- 5) XIII Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених і спеціалістів «Селекція, генетика, сортовипробування та агротехнології культурних рослин: виклики та перспективи»;
- 6) проведення внутрішнього навчання для працівників філій УІЕСР у формі практичних семінарів на місцях;
- 7) підготовка до сертифікаційного аудиту системи управління якістю УІЕСР;
- 8) проведення внутрішнього навчання співробітників УІЕСР щодо перевірки дослідів та внутрішнього аудиту системи управління якістю УІЕСР;
- 9) ISF World Seed Congress 2025;
- 10) V Міжнародна науково-практична конференція «Новітні агротехнології і сортовивчення»;
- 11) AGRO UKRAINE SUMMIT;
- 12) проведення перевірки дослідів, закладених на філіях УІЕСР щодо відповідності методичним та агротехнічним вимогам;
- 13) VIII Міжнародна інтернет-конференція молодих учених «Генетика та селекція сільськогосподарських рослин – від молекули до сорту»;
- 14) VII Міжнародна науково-практична конференція «Світові рослинні ресурси: стан та перспективи розвитку»;

15) в межах компетенції планувалось взяти участь у міжнародних заходах, організованих Міжнародним союзом з охорони нових сортів рослин (UPOV):

- розширений редакційний комітет;
- засідання з електронної заявки;
- розширений редакційний комітет;
- робоча група з питань зібраного матеріалу та несанкціонованого використання матеріалу для розмноження;
- технічна робоча група з декоративних та лісових культур;
- технічна робоча група з методів і технологій експертизи;
- технічна робоча група з овочевих культур;
- технічна робоча група з польових культур;
- технічна робоча група з плодових культур;
- розширений редакційний комітет;
- розширений редакційний комітет;
- технічний комітет;
- засідання з електронної заявки;
- адміністративно-правовий комітет;
- семінар по співпраці з селекціонерами в експертизі на ВОС;
- консультативний комітет;
- рада.

1) Підготовка до акредитації (оцінка на місці та спостереження) відповідно до «Програми щодо нагляду та повторної оцінки випробувальної лабораторії, акредитованої на відповідність вимогам ДСТУ ISO/IEC 17025: 2019» лабораторії молекулярно-генетичного аналізу.

Лабораторія молекулярно-генетичного аналізу УІЕСР акредитована як випробувальна лабораторія відповідно до вимог ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 (EN ISO/IEC 17025:2017, IDT; ISO/IEC 17025:2017, IDT) у сфері: посівні якості насіння, сортова чистота, ідентичність та ступінь гібридності, молекулярно-генетичне маркування рослин на основі поліморфізму ДНК, застосування ДНК маркерів для визначення S- та C-типів стерильності. Атестат про акредитацію № 202418 від 22 серпня 2025 року (дійсний до 21 серпня 2023 року).

Відповідно до «Програми щодо нагляду та повторної оцінки випробувальної лабораторії, акредитованої на відповідність вимогам ДСТУ ISO/IEC 17025: 2019», затвердженої Національним агентством з акредитації України (далі – НААУ), лабораторія молекулярно-генетичного аналізу УІЕСР в 2025 році підтвердила відповідність вимогам акредитації за ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 (EN ISO/IEC 17025:2017, IDT; ISO/IEC 17025:2017, IDT) шляхом успішного проходження нагляду з боку НААУ (оцінка на місці та спостереження).

2) Проведення внутрішнього навчання для працівників філій УІЕСР у формі вебінарів з підсумковою оцінкою знань.

У період з 17 по 21 лютого 2025 року відповідно до наказу УІЕСР від 10.01.2025 № 05-ОД було організовано та проведено навчання працівників філій УІЕСР у форматі вебінарів з питань здійснення кваліфікаційної експертизи сортів рослин. У навчанні взяли участь 136 осіб, за результатами якого проведено підсумкове оцінювання рівня знань шляхом тестування відповідно до навчально-тематичної програми.

3) Атестація наукових працівників УІЕСР та його філій.

В 2025 році проведено атестацію 25 наукових працівників УІЕСР та його філій, у тому числі 2 членів атестаційної комісії УІЕСР, що сформована відповідно до «Положення про атестацію наукових працівників», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.08.1999 р. № 1475 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 р. № 285) (далі – Положення про атестацію).

За пропозицією Вченої ради, директором УІЕСР затверджено графік проведення атестації наукових працівників УІЕСР та його філій на 2026 рік. Відповідно до графіку атестацію в 2026 році мають проходити 20 наукових працівників УІЕСР, у тому числі 3 члена атестаційної комісії та 5 працівників філій, які мають науковий ступінь.

Відповідно до рішення атестаційної комісії та директора УІЕСР, який проводив членів атестаційної комісії, всі наукові працівники УІЕСР відповідають займаним посадам, про що зазначено в атестаційних листах працівників. 31 працівника УІЕСР атестовано на термін, визначений Вченою радою УІЕСР: 30 осіб – на 3 роки для наукових посад, 1 особу – на 1 рік.

За результатами роботи атестаційної комісії та атестації осіб, що входять до складу атестаційної комісії складено та затверджено в установленому порядку протоколи засідань.

4) Підготовка до повторної акредитації (оцінка на місці та спостереження) відповідно до «Програми щодо нагляду та повторної оцінки випробувальної лабораторії, акредитованої на відповідність вимогам ДСТУ ISO/IEC170256 2019» лабораторії показників якості сортів рослин.

Лабораторія показників якості сортів рослин УІЕСР акредитована на відповідність вимогам ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 «Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій», національним агентством з акредитації України. Атестат про акредитацію № 20257 від 15 липня 2015 року (дійсний до 14 липня 2023 року).

Відповідно до «Програми щодо нагляду та повторної оцінки випробувальної лабораторії, акредитованої на відповідність вимогам ДСТУ ISO/IEC170256 2019», затвердженої Національним агентством з акредитації України (далі – НААУ), лабораторія показників якості сортів рослин УІЕСР пройшла нагляд на місці та повторну оцінку лабораторії акредитованої на відповідність вимогам ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019.

5) XIII Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених і спеціалістів «Селекція, генетика, сортовипробування та агротехнології культурних рослин: виклики та перспективи».

25 квітня 2025 року в УІЕСР у дистанційному форматі відбулася XIII Міжнародна науково-практична конференція молодих учених і спеціалістів «Селекція, генетика, сортовипробування та агротехнології культурних рослин: виклики та перспективи». До участі в конференції надійшло 123 тези доповідей, які були опубліковані у збірнику матеріалів конференції.

У роботі конференції взяли участь наукові співробітники та аспіранти Миронівського інституту пшениці ім. В. М. Ремесла та Українського інституту експертизи сортів рослин. Крім того, для участі у конференції тези надійшли від наукових інститутів Інститут захисту рослин, Інститут садівництва, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН, Інститут агроекології і природокористування НААН та ін., наукових установ НАН (Інститут мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного), вищих навчальних закладів України (Національний університет біоресурсів і природокористування України, Білоцерківський національний аграрний університет, Уманський національний університет садівництва, Одеський державний екологічний університет та ін.). За участь у конференції учасникам підготовлено та надіслано сертифікати.

6) Проведення внутрішнього навчання для працівників філій УІЕСР у формі практичних семінарів на місцях.

23 липня 2025 року відбулося внутрішнє навчання за темою «Порядок проведення перевірки збереженості характеристик сортів рослин згідно з наказом Мінагрополітики № 4290 від 11.12.2024». До заходу долучилися фахівці відділу експертизи на ВОС та спеціалісти філій УІЕСР, відповідальні за польові дослідження. Проведене навчання дозволило уніфікувати підходи до виконання перевірок та забезпечити високу якість ведення звітної документації згідно з новими нормативними вимогами.

7) Підготовка до сертифікаційного аудиту системи управління якістю УІЕСР.

На підставі аналізу за 2024 рік було затверджено План заходів щодо поліпшення СУЯ на 2025 рік (наказ від 05.02.2025 № 53-ОД). У межах його реалізації:

- Визначено нові Цілі у сфері якості та актуалізовано Політику якості.
- Оновлено ключові документи: Положення про СУЯ (ПЛ.01-2023), Положення про планування і проведення внутрішнього аудиту СУЯ УІЕСР СУЯ (ПЛ.04/9.2-202) та інструкції «Невідповідність і коригувальні дії» УІЕСР СУЯ Ін.02/10.2-2023 (Ін.02/10.2-2023).
- Впроваджено систему онлайн-моніторингу задоволеності клієнтів (проведено два цикли опитувань).

Відповідно до Програми внутрішнього аудиту (наказ від 05.03.2025 № 92-ОД), проведено перевірки у чотирьох філіях (Вінницькій, Харківській, Одеській, Івано-Франківській) та трьох профільних відділах центрального апарату. Виявлені некритичні невідповідності були оперативно усунуті під наглядом менеджера з якості. Окрему увагу приділено контролю агротехнічних вимог під час науково-технічної експертизи, що дозволило підвищити ефективність коригувальних заходів.

За підсумками року проведено SWOT-аналіз ризиків та аналізування системи з боку керівництва. Кульмінацією року став успішний зовнішній аудит, за результатами якого підтверджено відповідність СУЯ вимогам ДСТУ EN ISO 9001:2018 (ISO 9001:2015) та отримано сертифікат відповідності від 28 листопада 2025 року.

8) Проведення внутрішнього навчання співробітників УІЕСР щодо перевірки дослідів та внутрішнього аудиту системи управління якістю УІЕСР.

05 червня 2025 року проведено внутрішнє навчання для 17 фахівців за темою «Внутрішній аудит СУЯ». Програма заходу охоплювала вивчення стандартів ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 19011:2019, зокрема в частині методології планування, реалізації та оформлення результатів внутрішніх перевірок.

06 червня 2025 року проведено внутрішнє навчання для 17 фахівців на тему «Перевірка дослідів відповідно до вимог СУЯ УІЕСР». Програма охопила аналіз нормативно-правової бази, методику підготовки до перевірок, аналіз типових невідповідностей та алгоритм документування результатів контрольних заходів.

9) V Міжнародна науково-практична конференція «Новітні агротехнології і сортовивчення».

29 травня 2025 року в онлайн-форматі відбулася V Міжнародна науково-практична конференція «Новітні агротехнології і сортовивчення», організована Радою молодих учених УІЕСР. До участі надійшло 20 тез доповідей, які увійшли до збірника матеріалів конференції, що висвітлює теоретичні та практичні аспекти сучасних проблем селекції та насінництва, генетики й фізіології рослин, захисту рослин, землеробства, біотехнології, сортовипробування, а також економіки та інформаційних технологій у сільському господарстві.

У роботі конференції взяли участь науковці та студенти Українського інституту експертизи сортів рослин, Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннізнавства та сортовивчення, Національного університету біоресурсів і природокористування України, Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України та інших наукових і освітніх установ.

10) Проведення перевірки дослідів, закладених на філіях УІЕСР щодо відповідності методичним та агротехнічним вимогам.

Протягом року забезпечено безперервний контроль за дотриманням методичних вимог під час проведення експертизи на ВОС та ПСП. Відповідно до наказу № 244-ОД від 13.06.2025, здійснено комплексні перевірки виконання програм польових досліджень та ділянкового сортового контролю на відповідність агротехнічним нормам.

Результати перевірок задокументовано в Актах СУЯ Ф.04/9.2-2025. Виявлені невідповідності класифіковано та опрацьовано через систему протоколів із визначенням коригувальних заходів. Моніторинг усунення недоліків здійснювався згідно з наказами № 244-ОД та № 418-ОД. Через критичний вплив погодних факторів у 2025 році було вибракувано дослідні 220 сортів ПСП та 2 сортів гороху посівного озимого типу розвитку (ВОС)».

11) VIII Міжнародна інтернет-конференція молодих учених «Генетика та селекція сільськогосподарських рослин – від молекули до сорту».

Конференція відбулась 8 вересня 2025 року в режимі он-лайн. Для участі надійшло 26 тез, які об'єднали 60 науковців та студентів із провідних наукових установ та закладів освіти України, зокрема: СГІ – НЦНС, Українського інституту експертизи сортів рослин, Миронівського інституту пшениці імені В. М. Ремесла НААН України, Білоцерківського національного аграрного університету, Полтавського державного аграрного університету, Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України, Подільського державного університету, Дослідної станції помології ім. Л. П. Симиренка ІС НААН України, Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАНУ, Інституту овочівництва і баштанництва НААН, Інституту картоплярства НААН, Київського аграрного університету НААН та інших наукових установ.

За результатами конференції видано збірник тез доповідей, який об'єднує сучасні наукові напрацювання молодих дослідників у сфері генетики та селекції сільськогосподарських рослин.

12) VII Міжнародна науково-практична конференція «Світові рослинні ресурси: стан та перспективи розвитку».

03 листопада 2025 року у форматі онлайн відбулася VII Міжнародна конференція "Світові рослинні ресурси: стан та перспективи розвитку", присвячена 30-річчю членства України в UPOV. Захід об'єднав 127 провідних науковців, серед яких зі вступним словом виступили заступник Міністра економіки, довкілля та сільського господарства України Тарас Висоцький та заступниця Генерального секретаря UPOV Йоланда Уерта, представники керівництва профільних наукових установ та академічної спільноти. У межах пленарного засідання було заслухано доповіді провідних науковців, експертів галузевих асоціацій і фахівців науково-дослідних установ. До участі було подано 46 тез, включених до збірника матеріалів VII Міжнародної конференції «Світові рослинні ресурси: стан та перспективи розвитку», присвяченої 30-річчю членства України в UPOV. У збірнику представлено сучасні аспекти селекції, генетики, сортовивчення, експертизи, насінництва, біотехнологій, біобезпеки,

інформаційних технологій та економіки агросектора. Учасники поділилися результатами досліджень щодо адаптивності культур, підвищення продуктивності пшениці, застосування ендоефітних бактерій у захисті рослин і розвитку декоративної селекції.

13) У межах компетенції планувалось взяти участь у міжнародних заходах, організованих Міжнародним союзом з охорони нових сортів рослин (UPOV):

- Розширений редакційний комітет – 2 особи (он-лайн формат);
- Засідання з електронної заявки – 5 осіб (он-лайн формат);
- Розширений редакційний комітет – 5 осіб (он-лайн формат);
- Робоча група з питань зібраного матеріалу та несанкціонованого використання матеріалу для розмноження – взяли участь в он-лайн форматі;
- Технічна робоча група з декоративних та лісових культур – 4 особи (он-лайн формат);
- Технічна робоча група з методів і технологій експертизи – 4 особи (он-лайн формат);
- Технічна робоча група з овочевих культур – 7 осіб (он-лайн формат);
- Технічна робоча група з польових культур – 5 осіб (он-лайн формат);
- Технічна робоча група з плодових культур – 2 особи (оф-лайн формат);
- Розширений редакційний комітет – 2 особи (он-лайн формат);
- Розширений редакційний комітет – 2 особи (он-лайн формат);
- Технічний комітет – 2 особи (он-лайн формат);
- Засідання з електронної заявки – 3 особи (он-лайн формат);

Українська делегація на чолі з директором УІЕСР – заступником представника України в Раді UPOV Мельником С. І. взяла участь в офлайн-засіданнях Адміністративно-правового комітету (22 жовтня 2025 року), Консультативного комітету (23 жовтня 2025 року) та Ради UPOV (24 жовтня 2025 року).

- Семінар по співпраці з селекціонерами в експертизі на ВОС – 10 осіб.

Незаплановані заходи

Окрім запланованих заходів у процесі науково-технічної діяльності в УІЕСР проведено також наступну роботу:

1) Підвищення кваліфікації та наукова комунікація.

Фахівці УІЕСР брали участь у наукових конференціях і семінарах, організованих НААН України, НУБіП України, Інститутом охорони ґрунтів України. За результатами участі опубліковано тези доповідей та отримано сертифікати.

2) Обмін практичним досвідом.

Обмінювались досвідом під час Днів поля Миронівського інституту пшениці імені В. М. Ремесла НААН України та заходів Національної академії аграрних наук України.

3) Міжнародна та інноваційна співпраця.

Забезпечено участь у IV Міжнародній конференції «Food from Ukraine» та тримісячному навчальному курсі «Зерно змін» (за підтримки Швейцарії), присвяченому органічному землеробству.

4) Участь у заходах UPOV.

11–12 березня 2025 року співробітники УІЕСР взяли участь у вебінарі UPOV щодо розроблення методик експертизи сортів рослин та використання ознак у таких методиках.

22 жовтня 2025 року 10 працівників УІЕСР долучилися до семінару UPOV з питань співпраці з селекціонерами під час проведення експертизи на ВОС (DUS), який відбувся у змішаному форматі та об'єднав 10 представників установи.

5) Галузеві дискусії та експертна участь.

10 квітня 2025 року науковці УІЕСР взяли участь у роботі Дискусійного клубу Української асоціації виробників картоплі (УАВК) з питань живлення картоплі спільно з Інститутом картоплярства НААН України та ТОВ «АГРІКО Україна».

6) Міжнародне міжвідомче співробітництво.

У 24–26 червня 2025 року відбулася робоча зустріч представників УІЕСР і Центру випробування сортів рослин Республіки Польща (COBORU) в межах реалізації Плану дій на 2021–2025 роки. Обговорено правові, наукові та технічні аспекти експертизи сортів рослин.

7) Регіональна взаємодія.

2 липня 2025 року проведено робочу зустріч із Департаментом агропромислового розвитку щодо відновлення системних післяреєстраційних досліджень на базі Львівської філії УІЕСР.

8) Міжнародне професійне навчання.

Співробітники УІЕСР успішно пройшли очний міжнародний тренінг, організований ІСА за участі MAFF, NARO, UPOV та партнерських організацій (18 серпня–26 вересня 2025 року), присвячений сучасній системі охорони прав на сорти рослин та використанню нових сортів і високоякісного насіння.

9) Участь керівництва у формуванні галузевої політики.

Директор УІЕСР 3 липня 2025 року взяв участь у круглому столі з питань захисту інтелектуальної власності та прозорості ринку насіння, за результатами якого окреслено напрями спільних дій щодо протидії нелегальному обігу насіння та розвитку інновацій у селекції.

10) Експертна взаємодія з європейськими установами.

Протягом року здійснювалася фахова співпраця з експертними органами Нідерландів і Німеччини з питань організації кваліфікаційної експертизи та сортового контролю, що сприяло вдосконаленню практик ґрунтового та лабораторного контролю.

Невиконання плану

1) ISF World Seed Congress 2025.

Планування міжнародних заходів потребує завчасного узгодження з приймаючою стороною. З огляду на це, вирішено включати їх до річного Плану заходів виключно після завершення етапу попередньої підготовки.

2) AGRO UKRAINE SUMMIT.

Не було реалізовано з об'єктивних організаційних причин. Зокрема, у звітному періоді пріоритет було надано виконанню першочергових завдань установи, пов'язаних із проведенням кваліфікаційної експертизи сортів рослин, внутрішнім навчанням персоналу та забезпеченням безперервності основної діяльності, що унеможливило делегування представників для участі у заході.

Таким чином, із 31 запланованого заходу на 2025 рік, УІЕСР проведено або прийнято участь в межах компетенції у 29. Виконання Плану заходів УІЕСР на 2025 рік становить 93,5%, що в порівнянні з 2024 роком (85%) на 8,5% вище. Це свідчить про ефективне планування заходів на поточний рік, підвищення рівня участі в міжнародних заходах та організації внутрішніх заходів для працівників УІЕСР.

Заступник директора
з наукової роботи

підпис наявний

Лариса ПРИСЯЖНЮК